

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
OBCHODNÁ FAKULTA

Evidenčné číslo: 102004/B/2019/36100139013072644

**PODNIKANIE V CESTOVNOM RUCHU- PODMIENKY,
RIZIKÁ, PRÍLEŽITOSTI**

Bakalárska práca

2019

Zuzana Támová

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
Obchodná fakulta

**PODNIKANIE V CESTOVNOM RUCHU- PODMIENKY,
RIZIKÁ, PRÍLEŽITOSTI**

Bakalárska práca

Študijný program: Podnikanie v cestovnom ruchu a službách

Študijný odbor: Cestovný ruch

Školiace pracovisko: Katedra služieb a cestovného ruchu

Vedúci záverečnej práce: Ing. Ladislav Bažó, PhD.

Bratislava 2019

Zuzana Támová

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že svoju záverečnú prácu som vypracovala samostatne, neporušila som autorský zákon a použitú literatúru uvádzam na príslušnom mieste. Zároveň vyhlasujem, že tlačaná záverečná práca je identická s elektronickou verziou.

Bratislava, 25.04.2019

.....
Zuzana Támová

Pod'akovanie

Týmto by som sa chcela poďakovať môjmu vedúcemu práce pánovi Ing. Ladislavovi Bažóvi, PhD., za jeho odborné vedenie, metodickú pomoc, trpezlivosť a cenné rady, ktoré mi poskytol pri vypracovaní bakalárskej práce.

ABSTRAKT

TÁMOVÁ, Zuzana: *Podnikanie v cestovnom ruchu- podmienky, riziká, príležitosti.* - Ekonomická univerzita v Bratislave. Obchodná fakulta; Katedra služieb a cestovného ruchu – Vedúci záverečnej práce: Ing. Ladislav Bažó, PhD. - Bratislava: OF EU, 2019, 36 s.

Cieľom záverečnej práce je analýza, rizík, podmienok a príležitostí v podnikaní v cestovnom ruchu a ich následná aplikácia na termálne kúpalisko Podhájska. Práca je rozdelená do štyroch kapitol. Obsahuje 3 grafy, 2 tabuľky a 2 prílohy. Prvá kapitola je venovaná súčasnému stavu riešenej problematiky, vysvetľujeme pojmy ako cestovný ruch, podnikanie v cestovnom ruchu, druhy cestovného ruchu, typy cestovného ruchu, formy cestovného ruchu a predpoklady rozvoja cestovného ruchu. V ďalšej časti sa charakterizuje hlavný cieľ práce a čiastkové ciele, ktoré pomáhajú k dosiahnutiu hlavného cieľa práce. V tretej kapitole sa rozoberá metodika práce a metódy skúmania. Záverečná kapitola sa zaoberá praktickou časťou bakalárskej práce. Výsledkom riešenia danej problematiky je analýza rizík, podmienok a príležitostí na termálnom kúpalisku Podhájska a z toho vyplývajúce odporúčania.

Kľúčové slová:

cestovný ruch, podnikanie v cestovnom ruchu, termálne kúpalisko Podhájska

ABSTRACT

TÁMOVÁ, Zuzana: *Doing business in tourism - conditions, risks, opportunities*- University of Economics in Bratislava. The Faculty of Commerce; Department of Services and Tourism – Supervisor: Ing. Ladislav Bažó, PhD. – Bratislava: The Faculty of Commerce, 2019, 36 p.

The aim of the final thesis is to analyze, risks, conditions and opportunities in tourism business and their application to the thermal swimming pool Podhájska. The thesis is divided into four chapters. It contains 3 graphs, 2 tables and 2 additions. The first chapter is devoted to the current state of the problem. We explain concepts as tourist industry, doing business in tourism, kinds of tourism, types of tourism, forms of tourism and conditions for tourism development. In the next part is characterized the main goal of the thesis and the partial goals that help to achieve the main goal of the work. Third chapter is analyzes the methodology of work and methods of research. The final chapter deals with the practical part of the bachelor thesis. The result of the solution of this issue is analysis of risks, conditions and opportunities at the thermal swimming pool Podhájska and the resulting recommendations.

Key words:

tourism, business in tourism, thermal swimming pool Podhájska

OBSAH

Úvod	7
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	8
1.1 Podnikanie v cestovnom ruchu.....	8
1.1.1 Základné pojmy cestovného ruchu.....	8
1.1.2 Druhy cestovného ruchu.....	8
1.1.3 Formy cestovného ruchu	9
1.1.4 Typy cestovného ruchu	10
1.2 Predpoklady rozvoja cestovného ruchu.....	11
1.2.1 Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu	11
1.2.2 Realizačné predpoklady rozvoja cestovného ruchu	13
1.2.3 Selektívne predpoklady rozvoja cestovného ruchu	13
1.3 Podmienky podnikania v cestovnom ruchu	14
1.3.1 Základné pojmy podnikania	14
1.3.2 Podniky podľa právnej formy	16
1.3.3 Okolie podniku	17
1.4 Cestovný ruch na Slovensku	19
2 Cieľ práce	20
3 Metodika práce a metódy skúmania	21
3.1 Obec Podhájska	21
3.2 Termálne kúpalisko Podhájska.....	22
4 Výsledky práce	24
4.1 Atraktivity v okolí termálneho kúpaliska Podhájska	24
4.2 Vplyv cestovného ruchu na rozvoj obce Podhájska.....	25
4.3 Riziká termálneho kúpaliska Podhájska.....	28
4.3.1 Riziko spojené s konkurenciou	28
4.3.2 Riziko spojené s vyčerpaním termálnej vody	29
4.4 Návštevnosť termálneho kúpaliska Podhájska.....	29
4.5 SWOT analýza termálneho kúpaliska Podhájska.....	31
5. Diskusia	32
Záver	33
Zoznam použitej literatúry	34
Prílohy	

Úvod

Cestovný ruch je v mnohých regiónoch Slovenska považovaný za kľúčové odvetvie príjmov a rozvoja daného regiónu. Za posledné roky sa cestovný ruch výrazne zdokonalil, čo spôsobilo prílev turistov, zvýšenie príjmov a vytvorenie nových pracovných miest. Účasť obyvateľov na cestovnom ruchu je ovplyvnená ekonomickou situáciou, voľným časom, a v neposlednom rade aj počasím. Slovensko sa stáva čoraz viac atraktívnejším turistickým miestom nie len pre domácich turistov ale aj zahraničných turistov, čo má pozitívny dopad na slovenskú ekonomiku. Slovensko má veľmi bohatú prírodu, veľa kultúrnych a historickým pamiatok s bohatou históriou a oplýva množstvom termálnych a minerálnych prameňov. Mnoho kultúrno-historických pamiatok prešlo a prechádza výraznou rekonštrukciou. Práve na našom území sa vyskytuje cez tisíc minerálnych prameňov čím sa zaraďujeme medzi popredné krajiny na svete. V Podhájskej sa nachádza jedinečná termálna voda podobná zložením ako z Mŕtveho mora. Vďaka liečivým účinkom vody každoročne navštívi Podhájsku niekoľko stoviek tisíc turistov z rôznych kútov Slovenska, Česka, Nemecka, Poľska, Maďarska či dokonca z Ruska. Termálna voda v Podhájskej je silne mineralizovaná s obsahom lítia, brómov, jódom, síranov a zlúčenín vápnika. Podhájska sa nachádza v krásnom prírodnom prostredí v okrese Nové Zámky na západnom Slovensku. Má dobrú dopravnú infraštruktúru tak cestnú aj železničnú.

Podnikanie v cestovnom ruchu prináša aj veľké riziká, ktoré sú spojené s neúspechom v podnikaní. Legislatívne podmienky môžu taktiež sťažovať podnikanie. Riziko spojené s neúspechom v podnikaní odrádza veľké množstvo ľudí od podnikania. Podmienky na podnikanie v cestovnom sú veľmi pestré, ale vyžadujú si komplexnú analýzu a znalosť slovenského trhu.

Posledná kapitola v bakalárskej práci bude obsahovať rozhovor s už bývalým riaditeľom termálneho kúpaliska v Podhájskej a taktiež so starostom obce. Našu prácu sme sa rozhodli zamerať na termálne kúpalisko Podhájska, ktoré je jedinečné v celej strednej Európe.

Cieľom práce je zhodnotiť riziká, podmienky i príležitosti termálneho kúpaliska Podhájska v trhových podmienkach Slovenskej republiky.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1.1 Podnikanie v cestovnom ruchu

Podnikatelia sú motorom hospodárskeho rozvoja. Najdôležitejšou vlastnosťou podnikateľa je šírka preberaného rizika. Štúdie za posledné roky jasne ukazujú, že kvalifikácia a skúsenosti podnikateľov majú značný vplyv na mieru ich prežitia. V podnikaní v cestovnom ruchu je obzvlášť potrebné vyvíjať nové produkty a služby (Weiermair et al., 2008).

1.1.1 Základné pojmy cestovného ruchu

Gréci, Rimania či Egypťania sú považovaní za najstarších cestovateľov. Prvé zmienky o cestovaní siahajú až do 4. storočia pred našim letopočtom. V stredoveku sa cestovný ruch spájal so šľachticmi, synmi bohatých kupcov a mešťanov (Ryglová, 2009).

Počiatok rozvoja moderného cestovného ruchu sa datuje do obdobia prelomu 19. a 20. storočia. Začiatky siahajú do obdobia priemyselnej revolúcie, dôsledkom technického, sociálneho a ekonomického rozvoja (Orieška, 2010).

Moderný cestovný ruch je bezprostredne spojený s rozvojom krajiny, obsahuje neustále vyšší počet nových destinácií. Postupom desaťročí sa cestovný ruch stal jeden z najrýchlejšie sa rozvíjajúcich hospodárskych odvetví na svete. V súčasnosti je cestovný ruch jeden z hlavných hráčov v medzinárodnom obchode, stal sa dôležitým z hľadiska hlavných príjmov pre rozvojové krajiny (UNWTO, 2018).

Podľa svetovej organizácie cestovného ruchu UNWTO (United Nations World Tourism Organization) „pod pojmom cestovný ruch sa rozumie, činnosti osôb cestujúcich na miesto mimo ich trvalého pobytu. Dĺžka cesty je kratšia ako jeden rok, pričom cieľ cesty je voľný čas, alebo obchodné účely (Ugurlu, 2010).“

Podľa Novackej a Kulčákovej (2011) „Cestovný ruch predstavuje súbor aktivít v určitom prostredí, ktoré uspokojujú potreby ľudí, ktorí cestujú mimo ich trvalé bydlisko.“

Cestovný ruch zahŕňa vnútroštátne a medzinárodné cestovanie, dopravu cestujúcich medzi domovom a cieľom ich cesty taktiež organizáciu a prípravu cesty (Freyer, 2011).

1.1.2 Druhy cestovného ruchu

Podľa Novackej rozlišujeme tri druhy cestovného ruchu. Domáci cestovný ruch je realizovaný pre domáceho účastníka cestovného ruchu, uplatňuje sa na území vlastného štátu. V krajinách Európskej únie, ktoré patria do Schengenského spoločenstva nepociťuje účastník cestovného ruchu žiadne bariéry štátnych hraníc, iba prekračuje štátne hranice. Dôvod, prečo je domáci cestovný ruch chápaný v rámci geografického územia štátu (Novacká a kol., 2011).

Zahraničný príjazdový cestovný ruch (angl. incoming tourism) je definovaný ako pobyt zahraničných účastníkov cestovného ruchu na území nášho štátu. Z hľadiska platobnej bilancie štátu predstavuje zahraničný príjazdový cestovný ruch aktívum. Pre ekonomiku štátu predstavuje prínos (Novacká a kol., 2011).

Zahraničný výjazdový cestovný ruch (angl. outgoing tourism) predstavuje vycestovanie našich obyvateľov do iného štátu. Pre naše podnikateľské subjekty predstavuje výdavky spojené s úhradou služby, ktoré sú účastníkovi poskytnuté v zahraničí. Z hľadiska platobnej bilancie štátu predstavuje zahraničný výjazdový cestovný ruch pasívum. Pasívum je determinované do takej miery, ako sú podnikateľské subjekty domovskej krajiny zapojené do zabezpečenia vybraných služieb ako napríklad doprava (Novacká a kol., 2011).

1.1.3 Formy cestovného ruchu

Formy cestovného ruchu vystihujú podstatu cestovného ruchu, spôsob jeho vykonania, požiadavky účastníkov a organizátorov pri zabezpečení služieb a uspokojovaní potrieb. Možno vymedziť tieto hlavné formy cestovného ruchu (Novacká a kol., 2011).

Rekreačný cestovný ruch predstavuje reprodukciu duševných a fyzických síl človeka. Charakteristickou črtou je pobyt v prírodnom prostredí (rekreačný priestor-horské prostredie, vodné plochy) (Novacká a kol., 2011). Na ľudský organizmus priaznivo vplyva prírodné prostredie- voda, klíma, vzduch atď. Medzi aktivity patria prechádzky, športovanie a spoznávanie prírody i pamiatok. Neustále zhoršujúce sa životné prostredie má za následok zvyšovanie tohto druhu cestovného ruchu (Orieška, 2010).

Kultúrno-poznávací cestovný ruch zabezpečuje dôležitú funkciu pri zvyšovaní spoločenskej, kultúrnej, odbornej a vzdelanostnej úrovne človeka. Človek poznáva kultúrne, historické, umelecké a spoločenské pamiatky, ktoré ľudstvo vytvorilo. Kultúrno poznávací cestovní ruchu formuje človeka k národnému povedomiu, k úcte histórií, kultúrnym pamiatkam a zachovávaní tradícií (Novacká a kol., 2011).

Kúpeľno-liečebný a zdravotný cestovný ruch plní hlavné funkcie ako sú zdravotná, rekreačná a regeneračná. Účelom je odstrániť negatívne vplyvy životného prostredia na zdravie človeka. Cieľom je znížiť dôsledky civilizačných chorôb na organizmus. Zámerom je, posilniť zdravie jednotlivca (Novacká a kol., 2011).

Športovo-turistický cestovný ruch zahŕňa rôzne športové a doplnkové služby. Uspokojuje potreby účastníka prostredníctvom aktívnej účasti (surfovanie, plávanie, snowboarding, pešia turistika, lyžovanie atď.). Medzi pasívu účasť klienta predstavuje návšteva športového podujatia (Novacká a kol., 2011).

Zážitkový cestovný ruch predstavuje zvýšený adrenalin u klienta, ktorý chce zažiť niečo vzrušujúce. Zážitkový cestovný ruch možno zažiť pri adrenalinových športov, spoločenských podujatiach, stretnutí s významnou spoločnosťou, nostalgia, degustácie, atď (Novacká a kol., 2011).

K ďalším formám cestovného ruchu patrí poľovnícky a lovecký, vidiecky, incentívny, nákupný, ekoturizmus, virtuálny a vesmírny (Novacká a kol., 2011).

1.1.4 Typy cestovného ruchu

Podľa spôsobu financovania sa cestovný ruch delí na (Ryglová, 2009):

- Voľný cestovný ruch - účastník si ho hradí zo svojich prostriedkov. Účasť nie je nijakým spôsobom formálne podmienená a ceny sa stanovujú dohodou.
- Viazaný cestovný ruch - účasť na ňom je viazaná, ak sa splní určitá podmienka (napr. členstvo). Dochádza ku kombinácii úhrady služby zo spoločenských fondov (podnikové fondy, nemocenské poistenie atď.).

Podľa dĺžky pobytu delíme cestovný ruch na (Ryglová, 2009):

- Krátkodobý vyznačuje sa s dĺžkou pobytu, ktorá nepresiahne tri dni.
- Dlhodobý pri dĺžke pobytu viac ako tri dni.

Podľa spôsobu účasti na cestovnom ruchu sa cestovný ruch delí na (Ryglová, 2009):

- Organizovaný, pri ktorom cestu a pobyt zabezpečuje cestovná kancelária, prípadne iný sprostredkovateľ.
- Neorganizovaný, služby si volí a zabezpečuje sám účastník.

Podľa počtu účastníkov sa cestovný ruch delí na (Ryglová, 2009):

- Individuálny, účastník alebo turista sa sám zúčastňuje na cestovnom ruchu, eventuálne s rodinou.
- Kolektívny, je spojený s účasťou viacerých osôb. Môže nadobudnúť podobu skupinového, masového alebo rodinného cestovného ruchu. Svojskú formu má klubový cestovný ruch.

Podľa ročného obdobia sa cestovný ruch delí na (Ryglová, 2009):

- Sezónny (letná sezóna, zimná sezóna), vyznačuje sa vysokou koncentráciou návštevnosti miesta a maximálnou ponukou služieb.
- Mimosezónny je typická obdobím nízkej návštevnosti miesta, čo môže spôsobovať zníženú ponuku služieb.

Podľa vzťahu k platobnej bilancii sa cestovný ruch delí na (Ryglová, 2009):

- Aktívny cestovný ruch zahŕňa príchody zahraničných turistov do tuzemska. Dochádza k devízovému príjmu.
- Pasívny cestovný ruch zahŕňa výjazdy tuzemcov do zahraničia. Dochádza k devízovým výdavkom, vývozu devízových prostriedkov do zahraničia.

Podľa vplyvu na životné prostredie sa cestovný ruch delí na (Ryglová, 2009):

- Tvrdý, neberie ohľad vplyvu na environmentálne, sociálne a kultúrne prostredie. Ide najmä o masový turizmus vo všetkých jeho podobách.
- Mäkký, snaží sa uvedomelo a šetrne pristupovať k prostrediu. Cieľom je prispieť k dosiahnutiu trvalo udržateľnému cestovnému ruchu.

1.2 Predpoklady rozvoja cestovného ruchu

Návštevnosť danej oblasti je závislá od kvality a atraktivity prostredia, úrovne poskytnutých služieb a od sociálno- ekonomického postavenia účastníkov cestovného ruchu (Novacká a kol., 2011).

Podľa kritéria môžeme súbor predpokladov rozvoja cestovného ruchu v regióne rozdeliť na tri skupiny (Novacká a kol., 2011):

- Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu
- Realizačné predpoklady cestovného ruchu
- Selektívne predpoklady cestovného ruchu

1.2.1 Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu

Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu predstavujú primárny potenciál danej destinácie, určujú atraktivitu destinácie a predstavujú základný predpoklad ponuky produktu cestovného ruchu [7]. Členia sa na prírodné a kultúrnosprávne predpoklady cestovného ruchu (Novacká a kol., 2011).

Prírodné predpoklady rozvoja cestovného ruchu ich výsledkom je dlhodobé pôsobenie viacerých prírodných činiteľov na zemský povrch. Medzi prírodné činitele patria reliéf, podnebie, výskyt povrchových a podzemných vôd, zastúpenie rastlinstva a živočíšstva. Reliéf patrí k najvýznamnejším predpokladom rozvoja cestovného ruchu. Členený reliéf tvorí výrazný predpoklad na rozvoj cestovného ruchu. Terén sa člení na nížiny, pahorkatiny, vrchoviny, hornatiny, vysočiny a vysoké pohoria. Nížiny sú zväčša využívané na poľnohospodárske účely z a hľadiska cestovného ruchu je to práve vidiecky turizmus a agroturistika. Ich nadmorská výška neprevyšuje 200 až 300 metrov. Pahorkatiny nie sú atraktívne na rozvoj cestovného

ruchu, pretože majú jednotvárný povrch. Vrchoviny majú dobrú základňu na rozvoj rôznej turistiky, najmä na pešiu, cyklistickú a lyžiarsku (či zjazdovú alebo bežeckú). Hornatiny majú zvrásnený povrch, výškové rozdiely vytvárajú vhodné podmienky na rekreačné lyžovanie či snowboarding. Vysočiny tvoria prevýšenia do 650 metrov. Vďaka svojmu povrchu sú zaujímavé pre vysokohorských turistov a lyžiarov na ich využitie. Vysoké pohoria sa vyznačujú najčlenejším reliéfom, pohyb v týchto oblastiach je fyzicky namáhavý. Veľhory sú obľúbené u alpinistov a vysokohorských turistov, vyznačujú sa krásnymi panorámami (Novacká a kol., 2011).

Vodstvo sa zaraďuje k najvýznamnejším lokalizačným predpokladom rozvoja cestovného ruchu. V blízkosti vodných plôch sa vyskytujú najznámejšie strediská cestovného ruchu. Podzemné vody sú často obohatené o rôzne minerálne látky, môžu obsahovať prímеси oxidov, veľmi často je to práve oxid uhličitý. Podzemná voda môže na zemský povrch vyvierať teplá prípadne až horúca. Voda obohatená o minerálne látky, má veľmi priaznivé účinky na ľudský organizmus. Medzi najvýznamnejšie destinácie cestovného ruchu, ktoré vďaka práve podzemnej vode sú Piešťany, Trenčianske Teplice, Rajecké Teplice a mnohé iné (Novacká a kol., 2011).

Podnebie je dlhodobý prejav počasia, ovplyvňuje a určuje predpoklady rozvoja druhov a foriem cestovného ruchu. Na každej pologuli našej planéty (severnej a južnej) sa vyskytuje 7 typov podnebných pásiem: rovníkové, subrovníkové, tropické, subtropické, mierne, subarktické, a arktické. Priaznivé podmienky na cestovný ruch poskytuje práve subtropické pásmo (Novacká a kol., 2011).

Rastlinstvo a živočíšstvo neprispieva až k takej zreteľnej miere rozvoja cestovného ruchu. Dotvára skôr celkový obraz krajiny a tým jej umožňuje využitie na cestovný ruch. Živočíšstvo predstavuje činiteľ, ktorý ovplyvňuje rozvoj cestovného ruchu v dvoch rovinách. Prvá rovina je poľovníctvo a rybárstvo, ktoré tvoria v mnohých regiónoch ústredný cestovný ruch. Druhá rovina, tvoria ju zoologické záhrady, rozličné safari parky a iné (Novacká a kol., 2011).

Kultúrnospprávne predpoklady rozvoja cestovného ruchu sa delia na dve skupiny. Prvú skupinu tvoria kultúrnohistorické pamiatky a spoločenské podujatia. Do druhej skupiny zaraďujeme centrálné inštitúcie a úrady (Novacká a kol., 2011).

Kultúrnohistorické pamiatky a spoločenské podujatia, odzrkadľujú tradície i vývoj spoločnosti v architektonických pamiatkach. Atraktivnosť ich využitia v cestovnom ruchu je daný vekom, jedinečnosťou a lokalizáciou (Novacká a kol., 2011).

Sídla centrálnych inštitúcií ich návštevnosť je podmienená sídlami centrálnych inštitúcií, administratívnych a riadiacich orgánov. Účastníci sú obchodní cestujúci s vyššími nárokmi ako bežní cestujúci. Návštevnosť daných sídiel je po celý rok vysoká s rovnomernou intenzitou (Novacká a kol., 2011).

1.2.2 Realizačné predpoklady rozvoja cestovného ruchu

Tvoria nadstavbu lokalizačných predpokladov. Jedná sa o služby (stravovacie, ubytovacie, doplnkové) a komunikačnú dostupnosť (Novacká a kol., 2011).

Realizačné predpoklady sa delia na dve podskupiny (Novacká a kol., 2011):

- Komunikačný systém
- Infraštruktúra a supraštruktúra cestovného ruchu

Komunikačný systém využíva existujúcu sieť dopravných komunikácií. Na prepravu účastníkov cestovného ruchu sa využívajú druhy prepravy ako letecká, cestná, železničná, lodná, prípadne osobitný druh prepravy ako je vertikálna preprava (Novacká a kol., 2011).

Najvyťaženejšou prepravou v cestovnom ruchu je letecká preprava, ktorú podľa UNWTO využilo až 52% účastníkov cestovného ruchu. Cestná preprava má dôležitú funkciu v cestovnom ruchu vďaka jej operatívosti. Poslednou dobou prešla železničná preprava viditeľnou modernizáciou, zvýšila sa prepravná rýchlosť vlakov a zvýšil sa aj komfort či pohodlie cestovania. Lodná preprava má nízku prepravnú rýchlosť, čím má svoje využitie v cestovnom ruchu najviac ako atraktivita (Novacká a kol., 2011).

Infraštruktúra a supraštruktúra cestovného ruchu uspokojujú základné potreby človeka ako sú strava a ubytovanie. Ubytovacie a stravovacie zariadenia umožňujú účastníkom cestovného ruchu dlhodobejší pobyt v danej lokalite. Úroveň a množstvo je limitované využitím prírodného potenciálu a kultúrno-správnych predpokladov cestovného ruchu. Doplnkové služby poskytujú možnosť rekreácie a oddychu. Medzi doplnkové služby patria zariadenia kultúrno- spoločenského vyžitia a športové (Novacká a kol., 2011).

1.2.3 Selektívne predpoklady rozvoja cestovného ruchu

Determinujú spôsobilosť klientov účasti na cestovnom ruchu. Delia sa na tri základné skupiny (Novacká a kol., 2011):

- Sídlné predpoklady
- Demografické predpoklady
- Sociologické predpoklady
- Ekonomické predpoklady

Medzi najvýznamnejšie faktory sídelných predpokladov patria veľkosť a hustota sídiel, charakter zástavby a kvalita bytového fondu. Výsledky výskumov poukázali, že čím je vyšší podiel mestského obyvateľstva na celkovom počte obyvateľstva, tak tým je vyššia účasť na cestovnom ruchu. Dôkazom tejto reality je Európa, kde až 80% obyvateľstva žije v mestách (Novacká a kol., 2011).

K hlavným činiteľom demografických predpokladov patria hustota obyvateľstva, veková štruktúra a štruktúra podľa pohlavia (Novacká a kol., 2011).

Sociologické postavenie účastníka cestovného ruchu sa vyznačuje jeho ekonomickou aktivitou, sociálnou príslušnosťou, vzdelaním, štruktúrou členov v domácnosti a priemerným príjmom na jedného člena obyvateľa. Krajiny, ktoré sú ekonomicky najrozvinutejšie na svete, vykazujú najvyššie počty účastníkov cestovného ruchu (Novacká a kol., 2011).

Ekonomické predpoklady cestovného ruchu sa delia do dvoch oblastí. Medzi prvú zložku patrí ekonomická aktivita obyvateľstva, zabezpečuje reálny príjem, ktorý vytvára podmienky pre účasť na cestovnom ruchu. Podľa výskumov, sa na cestovnom ruchu častejšie zúčastňujú obyvatelia s vyšším vzdelaním a s vyšším priemerným príjmom na člena domácnosti. Duševne pracujúci ľudia sa výrazne častejšie zúčastňujú na cestovnom ruchu, ako manuálne pracujúci ľudia, či ľudia pracujúci v poľnohospodárstve. Druhú zložku ekonomického efektu cestovného ruchu tvoria priame výkony v destinácií. Prvotne sú výkony tvorené tržbami za služby. Druhotne pôsobí cestovný ruch ako multiplikátor, nakoľko účastníci cestovného ruchu využívajú aj iné služby, ktoré nespádajú do cestovného ruchu. Konečný ekonomický efekt cestovného ruchu sa prejavuje formou daní, ktoré plynú do rozpočtu krajiny (Novacká a kol., 2011).

Činitele, ktoré umožňujú realizáciu cestovného ruchu označujeme ako realizačné predpoklady cestovného ruchu. Práve realizačné predpoklady majú dominantné postavenie pri uskutočnení rôznych foriem cestovného ruchu, dosiahnutie finálnej fázy prostredníctvom dopravy, či ubytovacích a stravovacích zariadení. Ubytovacie zariadenia nie sú primárnym cieľom cestovania, ale môžu hrať dôležitú úlohu, pri voľbe cieľového miesta uspokojovania potrieb. Tvoria matierálno-technickú základňu cestovného ruchu (Hrala, 2013), (Hrubalová, 2015).

1.3 Podmienky podnikania v cestovnom ruchu

1.3.1 Základné pojmy podnikania

Podnikateľ je pôvodom francúzske slovo (l' Entrepreneur) zo 17. storočia. Doslovný preklad znamená „sprostredkovateľ“ prípadne „prostredník“ (Hatten, 2012).

Pojem podnikateľ zaviedol do ekonomickej teórie Richard Cantillon v roku 1755. Podľa Cantillona je podnikateľ špecialista, ktorý znáša riziko. Podnikateľ kúpi produkciu od pracovníkov na ďalší predaj, prv ako by vedel koľko budú spotrebiteľia ochotní zaplatiť za tovar. Podnikateľ tak na seba nesie riziko, ktoré je spôsobené cenovými výkyvmi na spotrebiteľských trhoch (Eliašová a kol., 2017).

Autorky definujú podnikateľa ako nositeľa podnikateľských aktivít. Podnikateľ vie, čo ľudia požadujú, vytvára produkty, hľadá čo najlepšie využitie potenciálnych zdrojov a buduje pracovné príležitosti (Majdúchová a Neumannová, 2012) .

Podnikateľom podľa obchodného zákonníka je:

- „osoba zapísaná v obchodnom registri,
- osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
- osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
- fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.“

Fyzická osoba je upravená Občianskym zákonníkom. „Fyzická osoba je človek, ktorý svojím narodením získava spôsobilosť mať práva a povinnosti. Spôsobilosť na právne úkony nadobúda človek plnoletosťou (výnimkou je možné nadobudnúť spôsobilosť na právne úkony skôr, a to uzavretím manželstva). Táto spôsobilosť zaniká smrťou občana (Majdúchová a Neumannová, 2012).“

Právnická osoba je vymedzená podľa Občianskeho zákonníka ako „združenie fyzických alebo právnických osôb (obchodné spoločnosti, občianske spoločnosti, politické strany a cirkvi), účelové združenia majetku (nadácie, štátne fondy), jednotky územnej samosprávy (obce), iné subjekty o ktorých to ustanovuje zákon (burzy, rozpočtové a príspevkové organizácie) (Majdúchová a Neumannová, 2012).“

Živnosť, živnostenské podnikanie je upravené živnostenským zákonom (zákon č. 455/1991 v znení neskorších predpisov. „Pod pojmom živnosť rozumieme sústavnú činnosť prevádzkovanú samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených týmto zákonom.“ Zákonom ustanovené podmienky na získanie živnosti sú dosiahnutie veku 18 rokov, spôsobilosť na právne úkony a bezúhonnosť.

Podľa obchodného zákonníka 513/1991 Zb. „podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom

dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.“

Podľa Majdúchovej a Neumannovej (2012), medzi najdôležitejšie znaky podnikania patria:

- „samostatné konanie hospodárskych subjektov,
- iniciatívnosť,
- ekonomická a právna samostatnosť,
- tvorivý prístup k riešeniu praktických problémov,
- schopnosť improvizácie a používania netradičných riešení,
- ochotu prebrať a schopnosť reálne zhodnotiť podnikateľské riziko.“

Podnikom podľa Obchodného zákona rozumieme „súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť.“

„E. Gutenberg označuje podnik ako kombináciu výrobných faktorov, pri ktorých chcú vlastníci dosiahnuť určité ciele (napr. maximalizáciu svojich príjmov, dosiahnutie hospodárskej moci a pod.) (Majdúchová a Neumannová, 2012), (Gutenberg, 1989).“

1.3.2 Podniky podľa právnej formy

Podľa platnej legislatívy Slovenskej republiky, poznáme nasledujúce právne formy podnikov:

- „živnostník,
- samostatne hospodáriaci roľník,
- slobodné povolania,
- verejná obchodná spoločnosť,
- komanditná spoločnosť,
- akciová spoločnosť,
- spoločnosť s ručeným obmedzeným,
- družstvo,
- štátny podnik,
- podnik zahraničnej osoby.“

Podniky členíme podľa štruktúry právnej formy nasledovne:

- „Osobné podniky:

- Podniky fyzickej osoby: živnosť, samostatne hospodáriaci roľník a slobodné povolanie.
- Personálne spoločnosti: verejná obchodná spoločnosť a komanditná spoločnosť.
- Kapitálové podniky: spoločnosť s ručením obmedzeným a akciová spoločnosť.
- Osobitné druhy podnikov: družstvo, štátny podnik a podnik zahraničnej osoby.“

Obchodné spoločnosti sa rozdeľujú na dva typy (Majdúchová a Neumannová, 2012):

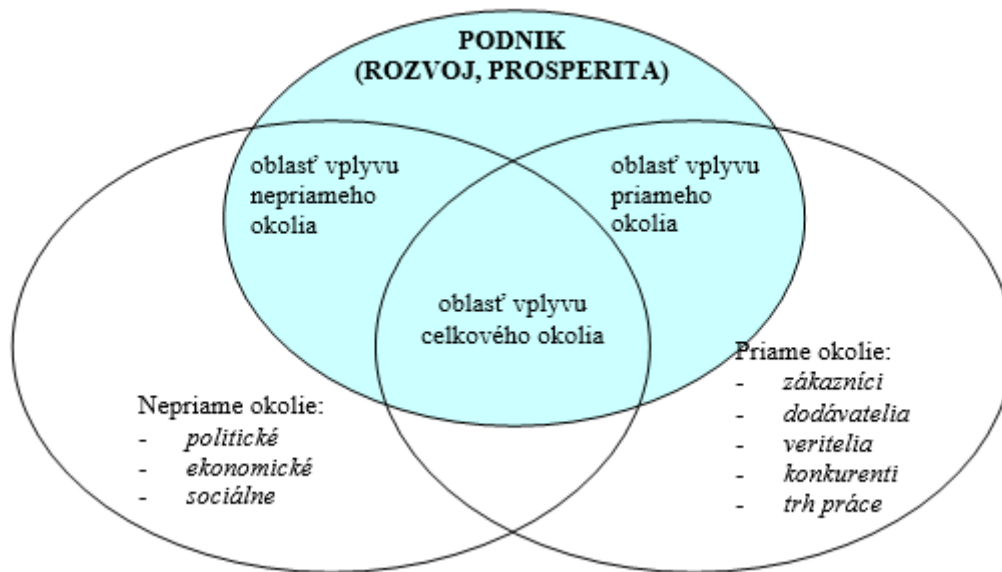
1. Personálne spoločnosti, vyznačujú sa bezprostrednou účasťou jednotlivých spoločníkov na podnikaní. Musí ísť o spojenie aspoň dvoch osôb a o spoločný výkon podnikateľskej činnosti. Ručenie spoločníka v spoločnosti je jeho celým majetkom, nie iba vkladom do spoločnosti. Orgány riadenia sa nevytvárajú, pretože všetci spoločníci sú zároveň aj členmi orgánov spoločnosti, ktorý majú právo konať v mene spoločnosti (v komanditnej spoločnosti toto právo prislúcha iba komplementárom). Minimálny vklad spoločníkov nie je zákonom stanovený, (výnimku tvoria komanditisti, kde je stanovený minimálny vklad 250 Eur.), ani minimálne základné imanie spoločnosti. Typickými druhmi personálnych spoločností sú:
 - verejná obchodná spoločnosť,
 - komanditná spoločnosť.
2. Kapitálové spoločnosti je typická kapitálová účasť spoločníkov. Osobná účasť spoločníka na riadení spoločnosti sa nevyžaduje. Spoločnosti vytvárajú osobitné orgány, ktoré ich zastupujú voči tretím osobám. Je zákonom stanovená minimálna výška základného imania, pri spoločnosti s ručeným obmedzeným aj minimálna výška vkladu spoločníka. Za záväzky spoločníci ručia svojím nesplateným vkladom, spoločnosť svojím majetkom. Typickými druhmi kapitálových spoločností sú:
 - spoločnosť s ručeným obmedzeným,
 - akciová spoločnosť.

1.3.3 Okolie podniku

Podnik existuje v určitej časovej a priestorovej realite. Pod priestorovou realitou rozumieme prvky okolia, ktoré podnik obklopujú a s ktorými má podnik vzájomné väzby. Iba prvky s ktorými je podnik vo vzájomnej interakcii môžeme zaradiť do okolia podniku. Na okolie podniku vplyvajú prírodné zdroje, vedecko- technický rozvoj, politické, hospodárske, sociálne, právne faktory a obyvateľstvo (Drábek a Potkány, 2007).

Pod okolím podniku rozumieme faktory, ktoré existujú mimo podniku a pôsobia na podnik či pozitívne, alebo negatívne (Drábek a Potkány, 2007).

Na obrázku č.1 môžeme vidieť na Vennovom diagrame prvky priameho a nepriameho okolia podniku a ich vzájomný stret.

Zdroj: (Drábek a Potkány, 2007)

Obrázok 1: Faktory okolia podniku (Drábek a Potkány, 2007)

Medzi faktory priameho okolia patria (Drábek a Potkány, 2007):

- Zákazníci vplývajú na existenciu podniku, rozsah výroby a objem predaja výrobkov dokazuje zmysluplnosť podniku.
- Dodávatelia výraznou mierou ovplyvňujú náklady podniku a taktiež ovplyvňujú životný cyklus podniku.
- Veritelia patria tam banky, odoberatelia a finančný trh, vplývajú na finančnú situáciu podniku, ktorá priamo pôsobí na hospodárnosť podniku.
- Konkurenti ovplyvňujú činnosti podniku, jeho postavenie na trhu a ďalší rozvoj.
- Trh práce má dosah na získanie pracovníkov s potrebnou kvalifikáciou.

Medzi faktory nepriameho okolia patria (Drábek a Potkány, 2007):

- Politické faktory zahŕňajú vplyv hospodárskej politiky, obsahujú právne parametre podľa ktorých sa riadi podnik. Uvedené faktory môžu mať na podnik pozitívny či negatívny vplyv.
- Ekonomické faktory obsahujú vplyv úrokovej miery, miery inflácie, zmeny v kúpnej sile, v preferenčnej stupnici obyvateľstva a iné makroekonomické faktory.
- Sociálne faktory sú podmienené vývojom životného štýlu obyvateľstva. Vytvárajú sa z historických, kultúrnych, ekologických a demografických základov.

1.4 Cestovný ruch na Slovensku

Cestovný ruch sa zaraďuje k dynamicky sa rozvíjajúcim odvetviam ekonomiky v celosvetovom meradle. Počty turistov sa stále zvyšujú čo zvyšuje aj počet zamestnancov v cestovnom ruchu a príjmov z cestovného ruchu. Na realizácii cestovného ruchu sa podieľa celý rad ďalších odvetví ako napr. doprava, kultúra, stavebníctvo, zdravotníctvo, priemysel či poľnohospodárstvo (Michniak, 2010).

Cieľom cestovného ruchu je práve zážitok účastníka, získaný v konkrétnej turistickej destinácii, ktorý je výsledkom celého radu aktérov ovplyvňujúcich skúsenosť návštevníka (napr. cestovná kancelária, ubytovacie zariadenie, stravovacie zariadenie, dopravné kancelárie) (Crouch, 2007).

Jeden z významných faktorov rozvoja cestovného ruchu v regióne je priestorová dostupnosť. Dostupnosť regiónu definujeme ako ľahkosť dosiahnutia z iného regiónu alebo mesta. Dobrá dostupnosť regiónu prispieva k celkovej atraktivite územia z hľadiska jeho potenciálnych návštevníkov. Zlá dostupnosť regiónu môže viesť k nedostatku prípadne odlivu turistov do lepšie dostupných regiónov s podobnou ponukou služieb. Dostupnosť regiónu z iného regiónu (vonkajšia dostupnosť), môžeme merať pomocou časovej vzdialenosti a to cestnej, železničnej či leteckej sieti. Vnútorňa dostupnosť je z hľadiska efektívneho fungovania cestovného ruchu veľmi dôležitá, ide o vzájomné prepojenie jednotlivých stredísk prostredníctvom verejnej dopravy prípadne individuálnej dopravy (Michniak, 2010).

K dôležitým predpokladom dostupnosti regiónu cestovného ruchu je kvalitná dopravná infraštruktúra. Dopravná infraštruktúra zahŕňa sieť diaľnic, rýchlostných ciest, ciest 1. triedy, železničné trate či medzinárodné letiská. Na rozvoj dopravnej infraštruktúry v určitom území negatívne pôsobia bariéry rôzneho charakteru od prírodných, politických, psychologických, ekonomických či kultúrnych. K najvýznamnejším bariéram dopravy patria prírodne (reliéf) a vodstvo (rieky, vodné nádrže). Ekonomické bariéry ovplyvňujú budovanie dopravnej infraštruktúry, do ktorej patria najmä vysoké náklady na budovanie, ktoré môžu byť ovplyvnené prostredím, kde sa infraštruktúra buduje. Kultúrne bariéry sa prejavujú hlavne pri hraniciach krajín, kde žije obyvateľstvo s rozdielnou kultúrou, ktoré používa rozdiely jazyk, čo pravdepodobne vedie k malému záujmu o cezhraničnú dopravu a tiež chýbajúcemu dopytu po budovaní dopravnej infraštruktúry (Michniak, 2010).

2 Cieľ práce

Cestovný ruch sa na Slovensku neustále rozvíja, skvalitňujú sa ponúkané služby, čo má za následok nárast domácich ako aj zahraničných turistov. V bakalárskej práci je analyzované termálne kúpalisko Podhájska, ktoré sa nachádza v obci Podhájska v Novozámockom okrese. Do Podhájskej zavítajú každoročne státisíce turistov, práve kvôli jedinečnosti a liečivým účinkom termálnej vody. Za návštevu stojí nie len samotná Podhájska, ale aj jej okolie, kde sa nachádzajú rôzne prírodné, či kultúrno- historické pamiatky. Akými sú rôzne rybníky, ranče, kaštiele a nedá sa osobitne nespomenúť Hrádockú Venušu, ktorá pochádza ešte z obdobia neolitu. Nachádzajúca sa v neďalekom Nitrianskom Hrádku, vzdialenom iba 16 km od Podhájskej.

Hlavným cieľom bakalárskej práce je analýza príležitostí, podmienok a rizík pri podnikaní v cestovnom ruchu na termálnom kúpalisku Podhájska. Cieľom je zistiť postavenie termálneho kúpaliska, jeho dôležitosť pre obec. Aké riziká, musí termálne kúpalisko prekonávať, aké má príležitosti na prípadne ďalší rozvoj, či jeho podmienky.

Uskutočnili sme rozhovor so starostom obce a taktiež s riaditeľom termálneho kúpaliska v Podhájskej.

V bakalárskej práci sme zvolili nasledovné výskumné otázky:

- Akým najväčším rizikám musí čeliť termálne kúpalisko Podhájska
- Ako vplýva cestovný ruch na rozvoj obce Podhájska

3 Metodika práce a metody skúmania

Východiskom k napísaniu bakalárskej práce bolo vyhľadanie potrebnej odbornej literatúry a jej následné študovanie k našej zadanej téme. Hľadali sme informácie o podnikaní v cestovnom ruchu na Slovensku a v Nemecku a o termálnom kúpalisku Podhájska, ktoré je hlavným predmetom skúmania našej bakalárskej práce.

Sekundárne údaje sme čerpali z vedeckých kníh, článkov či časopisov, ktoré sme zosumarizovali v prvej kapitole bakalárskej práce.

Vedecké metódy, ktoré sme využili v bakalárskej práci bola analýza, syntéza a hĺbkový rozhovor sme využili v praktickej časti bakalárskej práci.

Praktická časť je zameraná na termálne kúpalisko Podhájska, ktoré sa nachádza v obci Podhájska. Vychádzali sme z vypracovaného Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Podhájska pre roky 2014-2020 a z Územného plánu obce Podhájska. Tieto vypracované programy nám veľmi pomohli, tým že sme nemuseli informácie hľadať z iných ďalších zdrojov. Praktická časť obsahuje aj rozhovor so starostom obce a s bývalým dlhoročným riaditeľom termálneho kúpaliska Podhájska. Otázky sme si pripravili vopred, pýtali sme sa aj na dodatočné otázky ktoré sme si potrebovali ujasniť.

3.1 Obec Podhájska

Termálne kúpalisko Podhájska sa nachádza v obci Podhájska, ktorá patrí do Novozámockého okresu a zaraďuje sa do Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Obec Podhájska vznikla v roku 1960 zlúčením dvoch dovtedy samostatných obcí Belek a Svätúša (Informácie o obci, 2019).

Obec Podhájska je súčasťou Združenia obcí Termál, ktorý vznikol v roku 1999 ako záujmové združenie obcí v okolí termálneho kúpaliska Podhájska, celkovo združuje 13 obcí (Dubcová a Kramáreková a Oremusová, 2015).

Názov obce Podhájska nie je vôbec náhodný, pretože vystihuje polohu obce, ktorá sa rozprestiera pod agátovými a dubovými hájmi. Nachádza sa na južných výbežkoch Pohronskej pahorkatiny v nadmorskej výške 170 metrov nad morom. Zo severu na juh preteká obcou Trávnický potok, ktorý sa vlieva do väčšieho vodného toku, ktorým je Liska pritekajúci územím z východu na západ (Informácie o obci, 2019).

Podhájska má výborné železničné prepojenie, pretože leží medzi Novými Zámkami, Levicami a Šuranmi (Informácie o obci, 2019). Medzi jej susediace obce patria Trávnica, Radava, Pozba a Veľké Lovce.

Medzi dominanciu obce Podhájska patrí termálne kúpalisko Podhájska s jeho geotermálnou vodou, ktorú prirovnávajú k Mŕtvemu moru a jej blahodarnými účinkami na ľudský organizmus.

Prevládajúcim druhom turizmu je krátkodobý pobytový turizmus, v letnom období v menšom rozsahu aj dlhodobé pobyty pri vode. Prevláda domáci turizmus, nižší je podiel príjazdového turizmu (Čamajová, 2017).

3.2 Termálne kúpalisko Podhájska

Prvý vrt v obci Podhájska sa realizoval v roku 1973, ktorý sa týkal výskumu priestorového rozloženia zemského tepla, bol zameraný na vyhľadávanie hypertermálnych vôd. Vrt bol vykonaný južne od obce za potokom Liska, na základe požiadavky podniku Agrotermál, ktorého zámerom bolo využívať vodu z vrtu na vykurovanie skleníkov. Vrtne práce boli ukončené dosiahnutím hĺbky 1900 m, z ktorej pod silným tlakom začala chrliť takmer 80 °C horúca voda obsahujúca jód, ktorý sa pričínil o sfarbenie vody do hneda (História kúpaliska, 2012).

Uvedené okolnosti prispeli k tomu, že v nasledujúcich mesiacoch začali obyvatelia obce svojpomocne budovať v lokalite vrtu bazén z cestných panelov. Následne boli vybudované ďalšie bazény, bufety, reštaurácia Termál a hotel Borinka, ktoré boli nevyhnutné pre pobyt návštevníkov v areáli termálneho kúpaliska (História kúpaliska, 2012).

Rozvoj termálneho kúpaliska sa datuje prechodom vlastníka na obec v roku 1991 a v roku 1995 obec vytvorila s.r.o. V roku 1998 bol vybudovaný hlavný vchod do termálneho kúpaliska, prezliekárne, autokemping a vykonala sa i oprava bazénov. Výstavba rekondično-relaxačného centra začala v roku 2000, ktorej stavba trvala 18 mesiacov (História kúpaliska, 2012).

V roku 2003 sa konala kompletná rekonštrukcia vrtu a zimného bazénu. Koncom tohto roku sa začali projektové práce o komplexnej urbanistickej štúdií rozvoja termálneho kúpaliska v súlade územným plánom. Projekt zahŕňa rozšírenie služieb v oblasti bazénov a komplexnej zmeny poskytovaných gastronomických služieb, ide o vybudovanie nového gastrocentra, s cieľom aby mohlo poskytnúť stravovacie služby návštevníkom i po uzavretí termálneho kúpaliska. K termálnemu kúpalisku pribudlo v roku 2012 Wellness centrum Aquamarin, ktorý sa nachádza v areáli termálneho kúpaliska (História kúpaliska, 2012).

Od roku 2016 je súčasťou areálu termálneho kúpaliska atraktívny tobogánový svet. Najdlhší z toboganov meria takmer 75 metrov, ktorý uspokojí aj náročného návštevníka (Termálne kúpalisko Podhájska, 2019).

Počas letnej turistickej sezóny je návštevníkom termálneho kúpaliska k dispozícii areál s rozlohou 12 ha, kde sa nachádza 11 bazénov s geotermálnou i s úžitkovou vodou s teplotami v rozmedzí od 18 °C do 40 °C, tobogany, či prírodné solária. Letná turistická sezóna zvyčajne začína v máji a končí v októbri. V zimnej turistickej sezóne sú k dispozícii len 3 bazény (Letná turistická sezóna, 2018).

Celodenná kapacita termálneho kúpaliska v letnej turistickej sezóne je 5 500 osôb.

Medzi momentálne najaktuálnejší projekt v súčasnosti patrí výstavba novej modernej vstupnej haly, v ktorej bude viacero pokladní informačné centrum, kaviareň a obchodíky. Fungovať by mala začať už v júni 2019.

Termálne kúpalisko v Podhájskej si prešlo značným vývojom od jeho úplných začiatkov až po súčasnosť, pričom dnes ponúka služby na vysokej úrovni, ktorými dokáže uspokojiť tak domácich ako aj zahraničných návštevníkov.

4 Výsledky práce

4.1 Atraktivity v okolí termálneho kúpaliska Podhájska

Termálne kúpalisko Podhájska a wellness centrum Aquamarín je celoslovenský unikát, vďaka liečivým účinkom vody. Má svoju stálu základňu dlhoročných návštevníkov, ku ktorým pribúdajú každoročne nový návštevníci tak zo Slovenska ako aj zo zahraničia.

Pôvodne letné kino v Podhájskej už nejaký čas funguje ako 3D kino. Filmy si tu návštevníci môžu pozrieť v klasickom ako aj v trojdimenzionálnej verzii. Súčasťou kina je kaviareň s vonkajšou a vnútornou terasou, v ktorej sa počas letnej sezóny konajú rôzne súťaže, grilovačky či tanečné akcie (Nosková, 2016).

Návštevníci ale i obyvatelia Podhájskej nemusia cestovať dlhé vzdialenosti za možnosťou lyžovačky. Priľahlá obec Čechy vzdialená od Podhájskej necelých 10 km, ponúka možnosť lyžovačky na vleku. S nadmorskou výškou 240 m n. m. je to najnižšie položený lyžiarsky vlek na našom území. Svah je dlhý 250 metrov a má prevýšenie 38 metrov. Jedinou podmienkou prevádzky je, aby bol dostatok prírodného alebo umelo vytvoreného snehu. Počas sezóny sa lyžuje denne a možnosťou je aj večerné lyžovanie. Zasnežené okolie obce Čechy radi využívajú aj bežkári (Čamajová, 2017).

Okolie Podhájskej ponúka vydať sa na menší výlet k ruinám kláštora Mariánska Čelad' neďaleko obce Veľké Lovce. Nachádza sa nad obcou Podhájska vo vzdialenosti necelých 5 km. Kláštor pochádza až zo 16. storočia, kedy ho nechal postaviť paulínsky rád. Kedysi ku kláštoru patril kostolík, vlastné kúpele rozsiahla knižnica a krásna záhrada. Po odchode mníchov kláštor začal upadať, ale aj tak je stále pôsobivý. Každoročne sa tu v lete stretávajú mladí ľudia, ktorí sa snažia malými úpravami zachrániť aspoň budovu kláštora, ktorá sa zachovala. Toto miesto je tiež známou zastávkou na významnej cyklotrase. Spolu s návštevou kláštora sa oplatí navštíviť aj Múzeum a Dom ľudového umenia vo Veľkých Lovciach (Čamajová, 2017), (Nosková, 2016).

Pre záujemcov cykloturistiky sú možnosti v okolí medzi Žitavou a Hronom. Združenie Termál, do ktorého patrí aj Podhájska vytvorilo v okolí 13 cyklotrás, ktoré cyklistov prevedú okolo toho najzaujímavejšieho a najkrajšieho ču región ponúka. Všetky cyklotrasy sú dobre značené a informácie o nich získate z informačných tabúl v každej obci združenia. Najnáročnejší okruh má 55 kilometrov, ktorý je určený skúsenejším športovcom. Ostatné cyklotrasy sú kratšie a väčšinu z nich zvládnu aj deti a rekreační cyklisti. Medzi prírodné zaujímavosti v okolí patrí Meander Chrenovky, Žitavský luh a kaštieľ s parkom v Bardoňove (Nosková, 2016).

Nitrianska kráľovská vínna cesta, zahŕňa viacero vinárskych oblastí i regionálnych vinných ciest. Na tieto miesta by mohli zaviesť ubytovaní hostia Podhájskej, prípadne by sa mohli organizovať výlety programovo spojené s prezentáciou niektorých vinných ciest, ochutnávkou vína a tradičných regionálnych špecialít. V rámci Žitavskej vinohradníckej oblasti stoja za návštevu vinohrady so svojou tradičnou kultúrou v obci Podhájska, Trávnica, Mojzesovo, Radava či Maňa (Čamajová, 2017).

4.2 Vplyv cestovného ruchu na rozvoj obce Podhájska

Práve vďaka liečivým účinkom termálnej vody sa rozmohol cestovný ruch v Podhájskej. Nakoľko sa zvýšil dopyt po pozemkoch a nehnuteľnostiach na účely podnikania ako napríklad prenájmu izieb turistom, to vyvolalo zvýšenie cien pozemkov a nehnuteľností. Z Podhájskej sa stala veľmi zaujímavá prosperujúca lokalita. Ceny nehnuteľností sú rôzne záleží od polohy, čím bližšie k termálnemu kúpalisku tým drahšie a ešte rozhoduje aj stav nehnuteľnosti, či je v pôvodnom stave alebo novostavba. Ceny sme získali zo stránky nehnuteľnosti.sk, pričom cena za m² sa pohybuje od 132 €/m² až po 1 905 €/m². Ceny nehnuteľnosti sme porovnali s cenami v okrese meste Nové Zámky, ktoré je vzdialené iba 27 km. Ceny v Nových Zámkoch sú od 113 €/m² po 1 769 €/m². Ceny nehnuteľností sú v Podhájskej priemerne vyššie o 7,68%.

Veľmi dôležitým faktorom pri rozvoji cestovného ruchu je kvalitná dopravná infraštruktúra. Územím obce Podhájska neprechádzajú hlavné dopravné tepny Slovenska, významnými komunikačnými líniami sú preto cesty 2. triedy. Obec Podhájska leží na železničnej trati spájajúcej Nové Zámky-Zvolen, pričom v obci majú zástavku nielen osobné vlaky, ale aj medzinárodné rýchliky.

Tab. č. 1: Základné ukazovatele ekonomicky aktívneho obyvateľstva (skrátene EAO) obce Podhájska (sledované v roku 2001 a v roku 2011)

Rok	EAO (počet osôb)	EAO/ 100 obyv.	Odchádzka do zamestnania (počet osôb)	Odchádzka/ 100 EAO
2001	532	45,35	212	39,84
2011	472	44,44	372	78,81

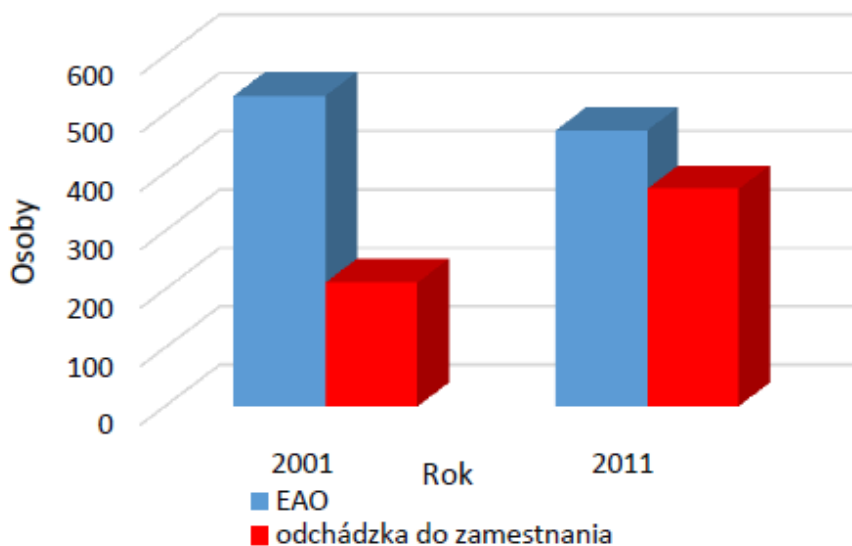
Zdroj: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Podhájska 2014- 2020, (Dubcová a Kramáreková a Oremusová, 2015).

Termálne kúpalisko Podhájska je jedným z najväčších zamestnávateľov v obci. Ponúka prácu až 86 ľuďom.

Obyvateľstvo odchádza za pracovnou príležitosťou hlavne do miest Nové Zámky, Šurany, alebo Vráble, ktoré poskytujú pracovné príležitosti nielen pre vlastné obyvateľstvo, ale aj pre obyvateľstvo okolitých obcí vidieka. Za prácou mimo obec odchádza 372 osôb to znamená 78, 81 % z ekonomicky aktívneho obyvateľstva (Dubcová a Kramáreková a Oremusová, 2015).

Z uvedených okolností vyplýva, že termálne kúpalisko nevlýva na pracovný trh až do takej miery, aby ľudia nemuseli odchádzať za prácou z Podhájskej.

Graf č.1: EAO a odchádzka za prácou v obci Podhájska sledované v roku 2001 a 2011

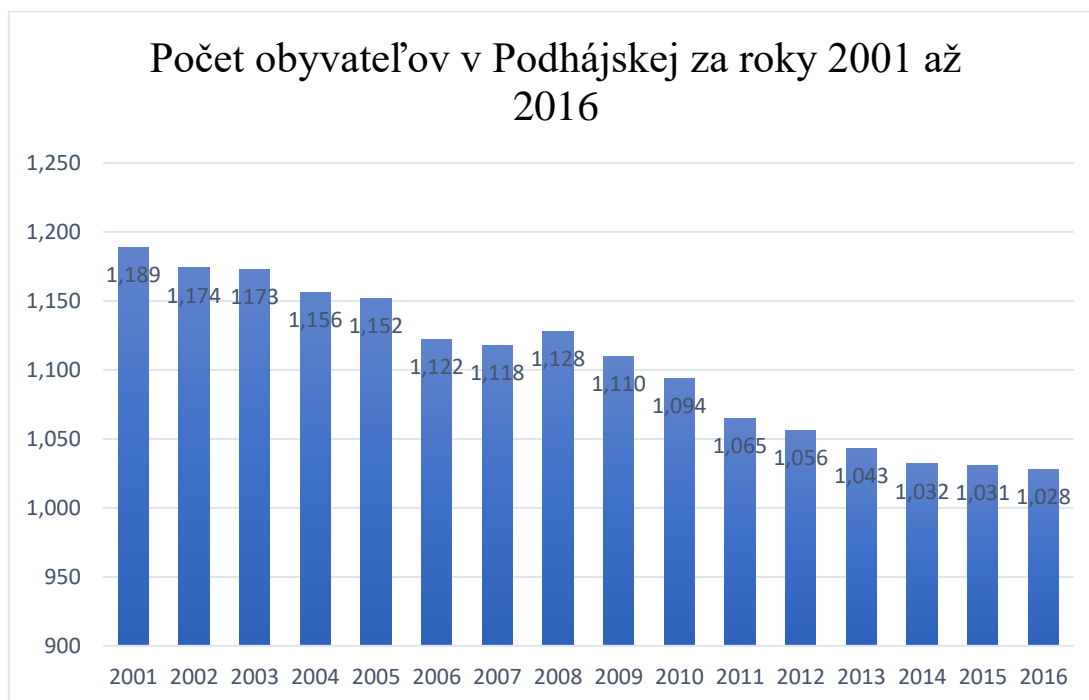

Zdroj: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Podhájska 2014-2020 (Dubcová a Kramáreková a Oremusová, 2015)

Podľa grafu č. 1 môžeme vidieť, že v roku v roku 2011 poklesol počet ekonomicky aktívnych obyvateľov oproti roku 2001 o 60 ľudí. V roku 2011 odchádza viac obyvateľov za prácou z Podhájskej ako tomu bolo v roku 2001, až o 160 ľudí.

Rozvoj obce ovplyvňuje jeho potenciál či už je to prírodný, ekonomický alebo ľudský. Nenahraditeľné miesto majú ľudské zdroje, ktoré sú výsledkom dlhodobého populačného a hospodárskeho vývoja obce.

Graf č. 2- Počet obyvateľov Podhájskej za sledované roky 2001 až 2016

Zdroj: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Podhájska 2014-2020 (Dubcová a Kramáreková a Oremusová, 2015) a údajov ŠÚ SR.

Graf č. 2 znázorňuje vývoj počtu obyvateľov od roku 2001 po 2016. Môžeme badať postupný pokles obyvateľov. Za obdobie 2001- 2016 počet obyvateľov poklesol o 161 osôb to znamená o 13, 54%. Za sledované obdobie obec zaznamenala len jeden medziročný rast a to v roku 2008, kedy počet obyvateľov vzrástol oproti predchádzajúcemu roku o 10 osôb.

Podľa vypracovaného Územného plánu obce Podhájska v roku 2017, v zmysle „Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“ môžeme pre navrhované obdobie územného plánu roku 2030 s výhľadom do roku 2035 očakávať úbytok a starnutie obyvateľstva. Okres Nové Zámky je v rámci Slovenska zaradený medzi okresy s nízkym populačným potenciálom, čo bude mať dopad na spôsob života a životnú úroveň. Strata dynamiky a stagnácia sa prejavia hlavne na trhu práce a strane ponuky aj dopytu, zvýšia sa nároky na zdravotnú aj sociálnu starostlivosť a služby pre seniorov (Čamajová, 2017).

V SWOT analýze vypracovaného Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Podhájska 2014-2020 je uvedené, že medzi jej slabé stránky patrí prirodzený, migračný a celkový úbytok obyvateľstva. Podhájska musí čeliť migrácií najmä mladého obyvateľstva, či vysokému indexu starnutia obyvateľstva. Obyvateľstvo sa sťahuje hlavne kvôli nedostatku stálych pracovných príležitostí, málo pracovných príležitostí pre mladých ľudí a málo pracovných príležitostí pre obyvateľstvo s vyšším vzdelaním. Vysoké ceny

nehnutelností môžu taktiež odradiť mladých ľudí k hľadaniu si inej lokality na život (Dubcová a Kramáreková a Oremusová, 2015).

4.3 Riziká termálneho kúpaliska Podhájska

Každý podnik pri podnikateľskej činnosti musí čeliť rôznym rizikám, najdôležitejšie je vedieť riziká predvídať a riziko rozložiť na čo najväčšiu základňu, aby sa tým dokázalo zmierniť riziko.

4.3.1 Riziko spojené s konkurenciou

Aj keď sa termálne kúpalisko v Podhájskej vyznačuje svojou jedinečnosťou vďaka slanej a silno mineralizovanej vode, musí čeliť rôznym rizikám vyplývajúcej z konkurencie. Konkurencia môže spôsobiť to, že sa zníži počet návštevníkov termálneho kúpaliska a tým následne poklesne zisk termálnemu kúpalisku. Z rozhovoru s bývalým dlhoročným riaditeľom termálneho kúpaliska vyplynulo, že za najväčšiu konkurenciu môžeme vnímať Thermalpark Nitrava v obci Poľný Kesov neďaleko Nitry, vzdialenej iba 31 km od Podhájskej.

Thermalpark Nitrava má prírodnú minerálnu vodu, vysoko mineralizovanú hydrogénuhličitanová, sodná, so zvýšením obsahom sodíkového iónu, so zvýšením obsahom hydrogénuhličitanového iónu, slabo alkalická a stredne termálna. Priaznivo pôsobí na pohybové ústrojenstvo, reumu, centrálny nervový systém, regeneráciu kĺbov a kostí, poúrazové stavy, uvoľnenie svalstva či regeneráciu mozgu a nervových zakončení. V areáli je celoročne návštevníkom k dispozícii 5 bazénov. Novinkou bude čoskoro nový letný areál a celoročná krytá toboganová aréna (Bazény, 2019).

Pri porovnaní cien, vyjde celodenné vstupné v Podhájskej v letnej sezóne (od 1.6.-15.9.) na 8 eur na deň a celodenný vstup do wellness centra na 22 eur. Celodenné vstupné do Thermalparku Nitrava je 10 eur. Vstupné do termálneho kúpaliska Podhájska nás vyjde lacnejšie a dokonca máme k dispozícii o 6 bazénov viac ako v Thermalparku Nitrava. Výhodou Thermalparku Nitrava je poloha, ktorá je ľahko prístupná, čo je do 15 minút jazdy autom od výjazdu z rýchlostnej cesty R1 smer Nitra- juh. Podhájska nemá takú výhodu na cestu autom ako Thermalpark Nitrava, ale zato má výhodu vlakového spojenia, pre zástavku rýchlika a osobného vlaku.

Thermalpark Nitrava v Poľnom Kesove nemá zatiaľ vybudované také dobré meno ako termálne kúpalisko v Podhájskej, preto nejaké veľké ohrozenie sa v súčasnosti nemusí očakávať.

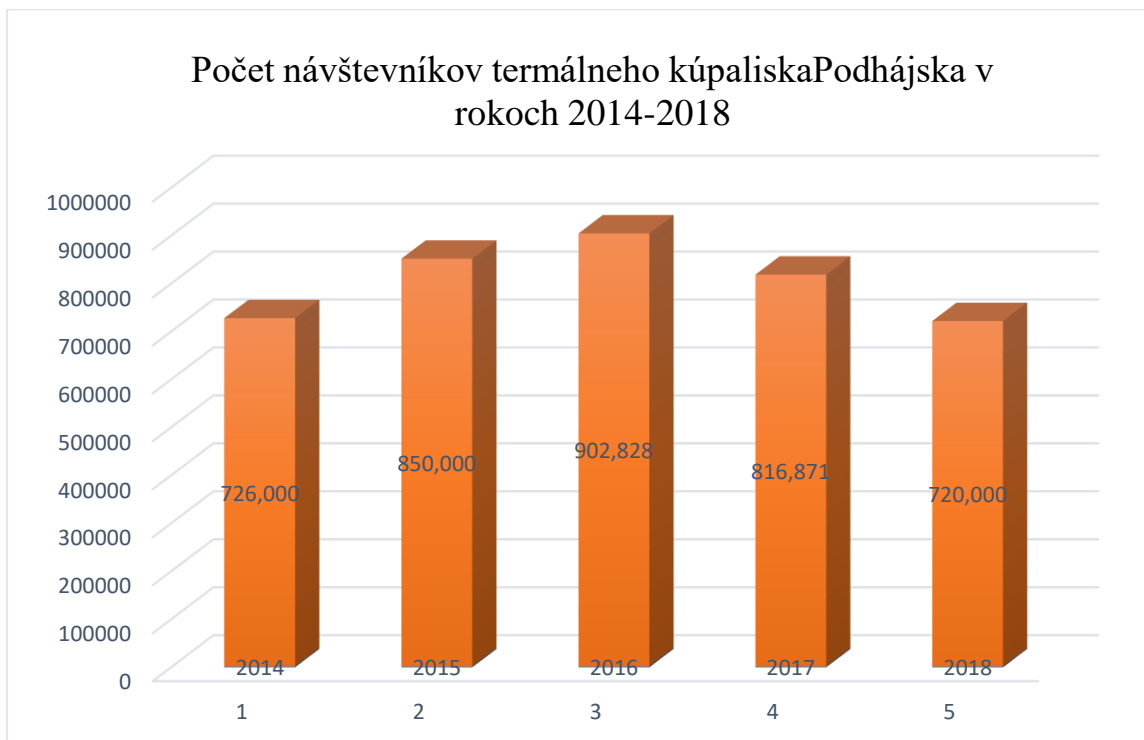
4.3.2 Riziko spojené s vyčerpaním termálnej vody

Vyčerpanie termálnej liečivej vody vnímame za najväčšie riziko, pretože použitá voda z bazénov sa nevracia späť do vrtu, ale vypúšťa sa do neďalekého potoka Liska. Väčšina návštevníkov zavíta do termálneho kúpaliska hlavne kvôli blahodarným účinkom vody na ľudský organizmus. Vyčerpanie termálnej vody by pre termálne kúpalisko znamenalo pokles počtu návštevníkov.

Podľa geológov, patrí ložisko geotermálnej vody k uzavretým ložiskám, to znamená, že voda sa neobnovuje a podľa nich je nevyhnutné použitú vodu vracať naspäť. Taktiež sa upozorňujú na to, že pri súčasnom spôsobe narábania s vodou sa zdroj vyčerpá najneskôr v roku 2030 (Starosta Hulu, 2010).

4.4 Návštevnosť termálneho kúpaliska Podhájska

Graf č.3: Počet návštevníkov termálneho kúpaliska Podhájska v rokoch 2014-2018

Zdroj: údaje od informačného centra Podhájska, vlastné spracovanie

Graf č. 3 ukazuje počet návštevníkov termálneho kúpaliska za roky 2014-2019 podľa údajov od informačného centra Podhájska. Podľa grafu vidíme, že termálne kúpalisko malo najväčšiu návštevnosť v roku 2016 a to 902 828 ľudí. Najmenšiu návštevnosť malo v roku 2018 a to 720 000 ľudí.

Podľa informačného centra Podhájska, je najväčšia návštevnosť v roku 2016 spôsobená tým, že Slovensko bolo od 1.7.- 31.12.2016 predsedajúcou krajinou v Rade Európy. Práve predsedníctvo malo pozitívny dopad na zviditeľnenie sa Slovenska v európskych krajinách.

Taktiež najväčšia návštevnosť je spôsobená aj tým, že ľudia uprednostnili „bezpečnú dovolenku“, pretože ľudia mali obavy z terorizmu, utečeneckej krízy a ďalších konfliktných situácií ktoré panovali Európou. Z toho vplynulo, že Slováci a Európania využívali skôr destinácie európskeho charakteru. Pre termálne kúpalisko Podhájska to znamenalo obrovský boom turistov prichádzajúcich najmä z Nemecka, Poľska, Maďarska, Rakúska, ale aj z Ukrajiny a Veľkej Británie. Návštevníci prichádzajúci za oddychom a rekreáciou často hovorili o „bezpečnej dovolenke“ a to, že radšej ju stráviť „doma“ ako v ohrozených krajinách.

4.5 SWOT analýza termálneho kúpaliska Podhájska

V tabuľke č. 2 môžeme vidieť vypracovanú SWOT analýzu termálneho kúpaliska Podhájska pochádzajúcu z Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce a z nadobudnutých poznatkov o termálnom kúpalisku.

Silné stránky	Slabé stránky
Komplexne vybudované stredisko cestovného ruchu	Nedostatočná ponuka doplnkových služieb
Vysoká celoročná návštevnosť	Nedostatok športových zariadení
Vybudované funkčné informačné zariadenie	Konkurencia iných termálnych kúpalísk či wellness centier v okolí
Vybudované kvalitné stravovacie a ubytovacie zariadenia	Nedostatočne kapacitne sociálne zariadenia v hlavnej sezóne
Dobré meno na Slovensku i v Českej republike	Nedostatočná kapacita bazénov v hlavnej sezóne
Unikátne zloženie vody, blahodárne na ľudský organizmus	Nedostatok parkovacích miest
Výhodná cena vstupného	
Príležitosti	Ohrozenia
Vybudovanie zábavného centra	Neadekvátne využívanie termálnej vody a vyčerpanie termálnej vody
Vybudovanie liečebno-ozdravovacieho komplexu	Legislatívne obmedzenia
Špecifický komplex pre deti a mladých	Narušenie medzilúčských vzťahov a strata pokojnej atmosféry
Skrášlenie okolia termálneho kúpaliska	Nedostatok kvalitného personálu
Viac reklamy o termálnom kúpalisku v zahraničí	Nedostatok financií na ďalší rozvoj
	Odliv návštevníkov do iných termálnych kúpalísk či wellness centier
	Strata záujmu o Podhájsku

Zdroj: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Podhájska 2014- 2020

(Dubcová a Kramáreková a Oremusová, 2015), vlastné spracovanie

Tab. č. 2: SWOT analýza termálneho kúpaliska Podhájska

5. Diskusia

V prílohe sa nachádza rozhovor s bývalým dlhoročným riaditeľom termálneho kúpaliska Podhájska Ing. Jozefom Barcajom a so starostom Podhájskej Mgr. Romanom Ivanom.

Podnikanie v cestovnom ruchu si Ing. Jozef Barcaj vybral z dôvodu, že vedel, že z tohto priestoru bude môcť vybudovať stredisko cestovného ruchu, ktoré spĺňa vysoký štandard. Najviac ho lákalo prilákať zákazníkov tým, že vybuduje kvalitnejšie zariadenie ako sú iné zariadenia a do zariadenia dotiahne niečo zaujímavé.

Za riziká pre podnikanie v cestovnom ruchu považuje Ing. Barcaj konkurenciu, ktorá sa začína rozrastať. Pôsobiace stredisko v Poľnom Kesove, môže podľa neho raz ohroziť Podhájsku tým, že by im odlákalo návštevníkov. Výhodou Poľného Kesova je lepšia cestná prístupnosť ako do Podhájskej. Možno nie len Poľný Kesov, ale otvára sa teraz kúpalisko na leto aj v Nesvadoch, čo je menšie kúpalisko. Veľmi dôležité je ďalšie poskytovanie služieb, pripravenosť priestorov a odvíjanie sa ďalších vecí v rámci zariadenia.

Za príležitosti pre podnikanie v cestovnom ruchu v Podhájskej považuje Ing. Barcaj za splnený primárny potenciál cestovného ruchu, tým že je pekné okolie, vyhovujúci priestor a hlavný predpoklad je termálna teplá voda.

Podmienky na podnikanie v cestovnom ruchu považuje Ing. Barcaj z roka na rok ťažšie a ťažšie, pretože nie je nejaká extra podpora zo strany štátu.

Ako uviedol Ing. Barcaj pre časopis Trend, keď na termálne kúpalisko prišiel pred 20 rokmi, podnikalo sa podľa neho rozhodne jednoduchšie. Teraz podľa neho štátni úradníci stále vymýšľajú niečo, čo nám komplikuje život a berie peniaze. Príkladom je najnovšia legislatíva, podľa ktorej musí byť pri každom bazéne profesionálny plavčík. Avšak získať profesionála na sezónu, ktorá trvá 5 či 6 mesiacov je nemožné. Za rovnako nezmyselné považuje nariadenie o zvýšení povinných príplatkov za prácu v noci, cez víkendy a štátne sviatky. V praxi to znamená, že ľudia ktorí robia u nás menej kvalifikovanú prácu, ktorú treba robiť cez víkendy, sa s príplatkami platovo priblížia k úrovni vyššie kvalifikovaných zamestnancov, ktorí majú normálny pracovný týždeň (Horváthová, 2018).

Za slabé stránky považuje Ing. Barcaj málo doplnkových služieb a veľkú konkurenciu. Podľa neho veľkú úlohu zohráva personál. Zohnať kvalitný, ústretový personál je veľmi ťažké a bude čím ďalej ťažšie zohnať. Personál by mali tvoriť predovšetkým naši ľudia, ktorí poznajú našu kultúru a vedia osloviť ľudí.

Za silné stránky považuje Ing. Barcaj termálnu vodu a komplexne dobudované stredisko cestovného ruchu, ktoré podľa neho spĺňa úroveň vyššieho štandardu.

Záver

Hlavným cieľom bakalárskej práce je analýza, rizík, podmienok a príležitostí v podnikaní v cestovnom ruchu a ich následná aplikácia na termálne kúpalisko Podhájska. Podhájska sa postupom rokov a následného budovania stala veľmi významným centrom cestovného ruchu, vďaka vysokej návštevnosti ľudí či zo Slovenska alebo zahraničia, preto sa na termálnom kúpalisku neustále investuje, skvalitňujú sa a pribúdajú nové služby. Na záver sme uskutočnili rozhovor s bývalým dlhoročným riaditeľom termálneho kúpaliska Podhájska i so súčasným starostom obce Podhájska. Za posledných 20 rokov sa termálne kúpalisko Podhájska zmenilo na nepoznanie, čo môžem potvrdiť aj z vlastnej skúsenosti, od môjho útleho detstva sme termálne kúpalisko navštevovali každoročne.

Medzi príležitosti podnikania v cestovnom ruchu termálneho kúpaliska Podhájska patrí jeho jedinečné zloženie vody, zachovalá príroda, bohatá možnosť atraktivít v okolí termálneho kúpaliska a vysoký počet návštevníkov. Región návštevníkom ponúka kultúrno- historické pamiatky a rôzne atraktivity v blízkom i trochu vzdialenom okolí. Z konfliktov, ktoré sa v posledných rokoch udiali vo svete, by mohla Podhájska ťažiť v budúcnosti a to hlavne vďaka bezpečnosti návštevníkov.

Medzi najväčšie riziká termálneho kúpaliska patrí rozrastajúca sa konkurencia, hrozba úplného vyčerpania termálnej vody, vyst'ahovanie mladej pracovnej sily a v neposlednom rade i vysoké ceny nehnuteľností. Vyčerpanie termálnej vody by znamenalo stratu návštevníkov, čím by lokalita prestala byť pre nich viac zaujímavá. Preto je veľmi dôležité s termálnou vodou neplytvat' ale šetriť, aby sa zachovala aj pre ďalšie generácie. Taktiež ako riziko vnímame neustále sa znižujúci počet ľudí v obci Podhájska v predproduktívnom a produktívnom veku, z čoho vyplýva menej kvalifikovanej pracovnej sily, ktorá je pre termálne kúpalisko nesmierne dôležitá. Vysoké ceny nehnuteľností v Podhájskej môžu odradiť potenciálnu pracovnú silu od usídlenia sa v Podhájskej.

Podmienky pre podnikanie v cestovnom ruchu v Podhájskej sú dané legislatívou Slovenskej republiky a termálne kúpalisko ich musí rešpektovať a prispôbiť sa im.

Zoznam použitej literatúry

- 1 RYGLOVÁ, Kateřina. Cestovní ruch soubor studijních materiálů. Ostrava: Key publishing, 2009, 185 s.. ISBN 978-80-7418-028-6.
- 2 ORIEŠKA, Ján. Služby cestovného ruchu 1. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo - Mladé letá, 2010, 150 s. ISBN 978-80-10-01831-4.
- 3 Why tourism?. In: untwo [online]. 2018 [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: <http://www2.unwto.org/content/why-tourism>
- 4 UGURLU, Tugberk. Definintion of Tourism (UNWTO Definition of Tourism) / What Is Tourism?. In: tugberkugurlu [online]. 2010 [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: http://www.tugberkugurlu.com/archive/definintion-of-tourism-unwto-definition-of-tourism-what-is-tourism?fbclid=IwAR3_SqeJWi8HS5FcEucGpIruOcyS1g927b8vAmN_GqTql3GEqsvIo6fvC0
- 5 Novacká, Ľ. - Kulčáková, M. 1966: Klient v cestovnom ruchu. Bratislava: Eurounion, 1996, 9 s.
- 6 FREYER, W. Tourismus: Einführung in die Fremdenverkehrsökonomie. München: Oldenbourg Wissenschaftsverlag, 2011, 567 s. ISBN 978-3-486-59673-1
- 7 NOVACKÁ, Ľ et al. Cestovný ruch, technika služieb, delegát a sprievodca. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2011, 458 s. ISBN 978-80-225-3237-2.
- 8 ORIEŠKA, Ján. Služby cestovného ruchu 1. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo - Mladé letá, 2010, 150 s. ISBN 978-80-10-01831-4.
- 9 HRALA, I. 2013. Geografie cestovního ruchu. Praha: Idea Service, 2013. 197 s. ISBN 978-80-85970-79-1.
- 10 HRUBALOVÁ, L. 2015. Základy hotelierstva. Nitra: UKF v Nitre, Fakulta stredoeurópskych štúdií, 2015. 110 s. ISBN 978-80-558-0750-8.
- 11 HATTEN, T.S. Small Business Management: Entrepreneurship and Beyond. Mason: South-Western Cengage Learning, 2012. 504 s. ISBN 978-0-538-5314-1.
- 12 ELIAŠOVÁ, D. et al. Obchodné podnikanie. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2017, 207 s. ISBN 978-80-225-4461-0.
- 13 MAJDÚCHOVÁ, Helena - Anna NEUMANNOVÁ. Podnik a podnikanie. Bratislava: Sprint 2, 2012, 209 s. ISBN 978-80-89393-83-1.
- 14 GUTENBERG, E. Grundlagen der Betriebswirtschaftslehre. Band I. Die Produktion. Berlin: Springer verlag, 1989.

- 15 Drábek, J. s- Potkány, M. Ekonomika podniku. Zvolen: Vydavateľstvo TU, 2007, 137 s.
- 16 MICHNIAK, D. Vplyv dostupnosti na rozvoj cestovného ruchu vo vybraných regiónoch na Slovensku. Bratislava: Geografický ústav SAV. 2010. 4 s.
- 17 CROUCH, G. Modelling destination competitiveness a survey and analysis of the impact of competitiveness attributes. Australia: CRC for Sustainable Tourism. 2007. 45 s. ISBN 9781920965389.
- 18 Informácie o obci. In: obecpodhajska [online]. 2019 [cit. 2019-25-04]. Dostupné z: <http://www.obecpodhajska.sk/informacie-o-obci>
- 19 DUBCOVÁ Alena - KRAMÁREKOVÁ Hilda - OREMUSOVÁ Daša. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Podhájaska 2014-2020. In: obecpodhajska [online]. 2015 [cit. 2019-25-04]. Dostupné z: <http://www.obecpodhajska.sk/attachments/article/27/program-hospodarskeho-a-socialneho-rozvoja-obce-podhajska-2014-2020.pdf>
- 20 ČAMAJOVÁ Vlasta. Územný plán obce Podhájaska – návrh. In: obecpodhajska [online]. 2017 [cit. 2019-25-04]. Dostupné z: <http://www.obecpodhajska.sk/attachments/article/1104/%C3%9APN%20obce%20Podh%C3%A1jska%20-%20n%C3%A1vrh.pdf>
- 21 História kúpaliska. In: tkpodhajska [online]. 2012 [cit. 2019-25-04]. Dostupné z: <http://www.tkpodhajska.sk/kupalisko/historia-kupaliska>
- 22 Termálne kúpalisko Podhájaska. In: travelguide [online]. 2019 [cit. 2019-25-04]. Dostupné z: https://www.travelguide.sk/svk/turisticke-zaujímavosti/termalne-kupalisko-podhajska_55_1.html
- 23 Letná turistická sezóna. In: tkpodhajska [online]. 2018 [cit. 2019-25-04]. Dostupné z: <http://www.tkpodhajska.sk/kupalisko/letna-turistica-sezona>
- 24 NOSKOVÁ Monika. Čo treba vidieť v Podhájskej? In: ubytovanienaslovensku [online]. 2016 [cit. 2019-25-04]. Dostupné z: <https://www.ubytovanienaslovensku.eu/blog/co-treba-vidiet-v-podhajskej>
- 25 Bazény. In: thermalnitrava [online]. 2019 [cit. 2019-25-04]. Dostupné z: <http://www.thermalnitrava.sk/bazeny/>

26 Starosta Hulu: Voda z kúpaliska v Podhájskej narúša ekosystém. In: cas [online]. 2010 [cit. 2019-25-04]. Dostupné z: <https://www.cas.sk/clanok/173610/starosta-hulu-voda-z-kupaliska-v-podhajskej-narusa-ekosystem/>

27 HORVÁTHOVÁ Jarmila. Ako urobiť dobré kúpalisko bez úverov a eurofondov. In: etrend [online]. 2018 [cit. 2019-25-04]. Dostupné z: <https://www.etrend.sk/trend-archiv/rok-2018/cislo-18/ako-urobit-dobre-kupalisko-bez-uverov-a-eurofondov.html>

28 WEIERMAIR Klaus et al. Unternehmertum im Tourismus: Führen mit Erneuerungen. Berlin: Huber & co. 2008. 275 s. ISBN 978-3-503-10662-2

Zákon č. 513/1991 Z. z. o podnikaní §2 (2)

Zákon č. 455/1991 o živnostenskom podnikaní §2

Zákon č. 513/1991 Obchodného zákonníka §2 (1)

Zákon č. 513/1991 Obchodného zákonníka §5

Prílohy

Príloha č. 1: Rozhovor s bývalým riaditeľom termálneho kúpaliska Podhájska Ing. Jozefom Barcajom.

1. Na termálnom kúpalisku v Podhájskej ste pôsobili ako riaditeľ cez 20 rokov, na čo ste najviac hrdý, čo sa Vám podarilo vybudovať?

Na všetko. Je to ucelené stredisko cestovného ruchu, ktoré je dominantou v rámci Slovenska. Má všetky atribúty takéhoto strediska, je tam komplexná časť základných bodov cestovného ruchu a doplnkových služieb cestovného ruchu. Ubytovacie služby, stravovacie služby a rekreačné služby.

2. Čo Vás stálo najviac úsilia vybudovať na termálnom kúpalisku?

To bolo 20 rokov tvrdej driny od rána do večera. Najviac ma lákalo prilákať zákazníkov tým, že vybudovať kvalitnejšie zariadenie jak je trebárs iné zariadenie, chcel som tam dotiahnuť niečo také zaujímavé. Zisťovali sme, čo by zákazníci uvítali a to som vsúval do toho zariadenia. Využiť primárny potenciál, zosúladiť s požiadavkami zákazníkov, aby prichádzali nie len jednorazovo, ale často do zariadenia. Čerešnička na torte bolo wellness centrum.

3. Všimli ste si, že by sa zmenili požiadavky návštevníkov za ten čas, čo ste v Podhájskej pôsobili? Ak áno ako?

Samozrejme, požiadavky návštevníkov sa menia z roka na rok. Čím ďalej sú ľudia náročnejší, ľudia si všímajú či sa niečo zmenilo oproti vlaňajšiemu roku. Vždy sme museli niečo pridať každým rokom sa robil nejaký projekt, tam sa budovalo postupne. Ľudia to uvítajú a sledujú to. Vždy treba niečo prikrášliť. V dnešnej dobe sú ľudia náchylný na prístup personálu, musí byť ústretový personál.

4. Čo sú podľa Vás najväčšie riziká termálneho kúpaliska?

Najväčšie riziká termálneho kúpaliska je konkurencia. Keby sa mi podarilo spustiť do prevádzky letnú časť kúpaliska v Poľnom Kesove, tak si dovoľím povedať, že z Podhájskej by som odlákal takých 20- 40% ľudí. Poľný Kesov je na rozlohe asi 10 ha, zhruba tak ako kúpalisko v Podhájskej. Poľný Kesov môže kapacite prevýšiť ešte aj Podhájsku. Je to veľmi dobrá spádová oblasť, že je to blízko krajského mesta Nitra, je to nejakých 17 km z diaľnice, to veľmi hrá do kariet tomuto zariadeniu. Čo sa týka jednak vody, potenciálu a samozrejme zaujímavých vecí, ktoré sa tam vybuodovali a priestorov. Možno nie len Poľný Kesov, ale otvára sa kúpalisko teraz na leto aj v Nesvadoch, to je menšie kúpalisko. Tam príde okolo 300- 400 ľudí. Začínajú sa

otvárať vrty v Bardoňove, aj tam je možné keď sa správa má byť veľký vodný park, turistické centrum. Dôležité je ako sa budú poskytovať ďalej služby, ako budú pripravené priestory a odvíjať sa ďalšie veci v rámci zariadenia.

5. Čo sú podľa Vás silné a čo naopak slabé stránky termálneho kúpaliska?

Silné stránky je termálna voda, komplexne dobudované stredisko cestovného ruchu. Sú možnosti na okolí pešej turistiky a ďalšie možnosti využitia. Treba viac apelovať na doplnkové služby. Ja som mal predstavu, čo sa tam už nezrealizuje, pre seniorov je to dosť doriešené, ešte by sa možno žiadalo doplniť také liečebno- ozdravovacie centrum, to by veľa spravilo a prilákalo ľudí. Potom spraviť veľký vodný park pre deti, bolo by také špecifické, nie len kĺzačky či tobogany, určité regionálne veci, ako zdobenie perníčkov, hravé zariadenia, priame kontakty s vodnými živočíchmi. Dokonca sme uvažovali nad malými levíčkami. Styk s takýmito živými zvieratami by oslovil ľudí. To by prilákalo, rodiny s deťmi. Slabé stránky sú málo doplnkových služieb, veľká konkurencia. Veľa robí personál. Zohnať kvalitný, ústretový personál je veľmi ťažké a bude čím ďalej horšie a horšie. Mali by to byť predovšetkým naši ľudia, ktorí poznajú našu kultúru a vedia osloviť ľudí.

6. Čo by podľa Vás najviac pomohlo termálnemu kúpalisku (k prilákaníu nových návštevníkov)?

Nové projekty buď pre tých seniorov, liečebno- ozdravovací komplex s tým, že by to bolo zamerané na tie choroby, ktoré lieči tá voda ako sú kožné ochorenia, dýchacie ústrojenstvo a pohybové ústrojenstvo. Pre deti komplex, ktorý by oslovil, ktorý na Slovensku nie je. Treba tam niečo špecifické dostať.

7. Čo si myslíte, že najviac chýba na termálnom kúpalisku?

Na termálnom kúpalisku bude najviac chýbať dobrý duch, keď teraz prišli noví a nebudú vedieť vychádzať so zákazníkmi a uspokojiť ich, tak to bude veľmi ťažké. Ľudia si to všimajú a sú citliví na to, je to nehmatateľná stránka veci, ale ja si myslím, že veľmi dôležitá. Keď som sa pýtal návštevníkov, prečo sem rady prichádzate, povedali mi, pretože sa tu cítíme dobre, že s nami podebatujú, vedia nám poradiť a nasmerovať. Dôležité je, aby sa tam človek cítil dobre. Treba niečo nehmatateľné, čo človeka osloví.

8. Kam by podľa Vás mali ísť peniaze z termálneho kúpaliska?

Zo začiatku to bolo dobré, že starostovia trvali na tom, aby peniaze zostali na kúpalisku, aby sa rozvíjalo kúpalisko. Keby bolo staré zariadenie, tak tam by ľudia nechodili, alebo by chodili v obmedzenom počte a nevedeli by pokryť ani náklady a nemala by z toho ani obec. Teraz je tam peňazí dosť aj pre obec. Ja som chcel, pri vstupe do Podhájskej

osloviť zákazníka, aby to trošku vyzeralo. Na jednej strane posadili kvetinky, niekde trávička a na druhej strane kamene, z toho dôvodu, že sa tam ťažko kosila tráva. Drevená dedinka, zátišie a ešte fontána by sa mala spustiť do prevádzky. Dal som spraviť ohromne krásnu sochu z kameňa 2,5 metrovú, v soche je zakomponované kúpalisko a Podhájska.

9. Od januára 2019 vstúpili do platnosti rekreačné poukazy, myslíte si, že zavedenie týchto poukazov bude mať nejaký vplyv na nárast domácich návštevníkov termálneho kúpaliska Podhájska?

Myslím, že áno. Je predpoklad, že sa zvýši návštevnosť aj na Slovensku. I keď k tomu mám aj určité výhrady, lebo dal to štát tak to mohla aspoň určitá časť ísť zo štátnych prostriedkov. Mohlo to byť proporcionálne rozdelené, že tretinu štát, tretinu zamestnávateľ a tretinu zamestnanec.

10. Čo si myslíte, ako bude termálne kúpalisko na tom za takých 10 rokov?

To by som aj ja rád vedel. Uvidíme.

Príloha č. 2: Rozhovor so starostom obce Podhájska Mgr. Romanom Ivanom.

1. Aké máte momentálne plány s termálnym kúpaliskom Podhájska (projekty)?

Plány urobiť čo najskôr vstupnú budovu a výberové konanie na pozíciu riaditeľa kúpaliska.

2. Čo by ste zmenili na termálnom kúpalisku?

Viac bazénov pre deti a mladých.

3. Čo považujete za najväčšie riziká termálneho kúpaliska?

Ani by som nepovedal, že nejaké riziká má.

4. Čo sú podľa Vás silné a čo slabé stránky termálneho kúpaliska?

Silné stránky sú voda, zloženie vody. Medzi slabé stránky, že bazény sú nedostatočné kapacitne (ľudia musia stáť vo vode).

5. Čo by podľa Vás najviac pomohlo termálnemu kúpalisku (k prilákaníu nových návštevníkov)?

Nemôžeme sa sťažovať, že by sme mali problém prilákať. Možno Maďarov viac prilákať aby bolo kúpalisko viac reklamované.

6. Akú budúcnosť predpovedáte termálnemu kúpalisku o takých 10 rokov?

Verím že, stále patriť obci. Záleží aj od konkurencie, verím, že sa mu bude dariť tak dobre ako do teraz.

7. Čo si myslíte že najviac chýba termálnemu kúpalisku?

Aby sa dalo vstupné uhradiť cez terminál a priestory na parkovisko.

8. Od januára 2019 vstúpili do platnosti rekreačné poukazy, myslíte si, že zavedenie týchto poukazov bude mať nejaký vplyv na nárast domácich návštevníkov termálneho kúpaliska Podhájska?

U nás len v minimálnej miere, pretože veľa ľudí poskytuje ubytovanie v súkromí.

9. Ako plánujete využiť zisk z kúpaliska?

Časť zisku na investície do dediny, časť na ďalšie investície na vstupnú budovu.

10. Myslíte si, že by malo termálne kúpalisko investovať do dediny alebo všetok zisk by mal zostať na kúpalisku?

Časť zisku by mala ísť aj do dediny. Zo zisku sme predošlé roky 2005- 2014 nedostávali. Až za posledné 3 roky sme dostali spolu 420 000 eur. Obec nemá vysporiadané pozemky na cintoríne, chýba kanalizácia, cesta od železničnej stanice má cez 20 vlastníkov.